

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 – 2014

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2010/2308(INI)

10.1.2012

NÁVRH SPRÁVY

o stratégii vnútornej bezpečnosti Európskej únie
(2010/2308 (INI))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Rita Borsellino

PR_INI

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU3

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o stratégii vnútornej bezpečnosti Európskej únie (2010/2308(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom najmä na články 6, 7, 8, 11, 21, 47 – 50 a 52 Charty základných práv EÚ,
- so zreteľom najmä na článok 3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii a na kapitoly 1, 2, 4 a 5 hlavy V (Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti) Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady z 25. februára 2010 o zriadení Stáleho výboru pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti (COSI),
- so zreteľom na Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich a na oznámenie Komisie s názvom Vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre európskych občanov – akčný plán na implementáciu Štokholmského programu (COM(2010)0171),
- so zreteľom na stratégiu vnútornej bezpečnosti Európskej únie („Smerom k Európskemu modelu bezpečnosti“) schválenú Radou 25. a 26. februára 2010,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Parlamentu a Rade s názvom Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe (COM(2010)0673), – so zreteľom na oznámenie Komisie Parlamentu a Rade s názvom Prvá výročná správa o vykonávaní stratégie vnútornej bezpečnosti EÚ (COM(2011)0790),
- so zreteľom na závery Rady z 24. a 25. februára 2011 o oznámení Komisie o stratégii vnútornej bezpečnosti Európskej únie,
- so zreteľom na závery Rady z 8. a 9. novembra 2010 o vytvorení a vykonávaní cyklu politik EÚ na boj proti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti,
- so zreteľom na závery Rady o stanovení priorít EÚ na boj proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2011 až 2013,
- so zreteľom na stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov zo 17. decembra 2010 k oznámeniu Komisie s názvom Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe,
- so zreteľom na európsku bezpečnostnú stratégiu z roku 2003¹ a na správu o jej vykonávaní z roku 2008²,

¹ Bezpečná Európa v lepšom svete – Európska bezpečnostná stratégia, schválená na zasadnutí Európskej rady, ktoré sa konalo v Bruseli 12. decembra 2003, a vypracovaná pod vedením vysokého predstaviteľa EÚ Javiera Solanu.

² Správa o vykonávaní Európskej bezpečnostnej stratégie – zaistenie bezpečnosti v meniacom sa svete, S407/08.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2009 o oznámení Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre občanov – Štokholmský program³,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2011 o organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii⁴,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. decembra 2011 o politike EÚ v oblasti boja proti terorizmu: hlavné úspechy a budúce výzvy⁵, – so zreteľom na judikatúru príslušného európskeho a vnútroštátneho ústavného súdu, ktorá sa zaoberá kritériami proporcionality a potrebou ich dodržiavania zo strany verejných orgánov v demokratickej spoločnosti,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A7/0000/2012),
- A. keďže nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy sa ešte viac skonsolidovala bezpečnosť ako nevyhnutná podmienka na zabezpečenie vykonávania základných práv, ako aj na vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, a to aj v rámci vonkajších činností, kde sú tieto tri koncepcie navzájom úzko prepojené;
- B keďže Lisabonská zmluva preto pevne zakotvila bezpečnostnú politiku EÚ do osobitnej zásady právneho štátu EÚ a položila základy pre rozvoj programu bezpečnosti, ktorý je podrobne rozdelený medzi EÚ a členské štáty a ktorý podlieha demokratickému dohľadu na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni;
- C. keďže Štokholmský program zdôraznil, že s cieľom naďalej zvyšovať bezpečnosť v rámci Únie a chrániť tak životy a bezpečnosť občanov a bojovať proti organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a iným hrozbám by sa mala vypracovať stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ;
- D. keďže ani členské štáty, ani Komisia zatiaľ neuvažovali o žiadnej úlohe Parlamentu v tomto procese napriek nadobudnutiu účinnosti Lisabonskej zmluvy;
- E. keďže oznámenie Komisie o stratégii vnútornej bezpečnosti (ISS) na roky 2010 – 2014 stanovilo päť prioritných oblastí, v ktorých môže EÚ poskytnúť pridanú hodnotu, konkrétne predchádzať závažnej a organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a počítačovej kriminalite a bojovať proti týmto javom, posilňovať riadenie našich vonkajších hraníc a zvyšovať odolnosť voči prírodným katastrofám a katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou;
- F. keďže prvá výročná správa Komisie o vykonávaní stratégie vnútornej bezpečnosti potvrdila, že všetkých päť cieľov stanovených v roku 2010 je naďalej platných, a načrtla súčasnú situáciu, dosiahnutý pokrok a ďalšie kroky;

³ Ú. v. EÚ C 285E, 21.10.2010, s. 12.

⁴ Prijaté texty, (P7_TA(2011)0459).

⁵ Prijaté texty, (P7_TA(2011)0577).

- G. keďže sa v Štokholmskom programe uvádza, že „vypracovanie, monitorovanie a vykonávanie stratégie vnútornej bezpečnosti by sa malo stať jednou z prioritných úloh COSI“;
1. víta prácu, ktorá sa vykonala s cieľom vytvoriť stratégiu vnútornej bezpečnosti a stanoviť hlavné zásady podporujúce model európskej bezpečnosti vypracovaný v rámci stratégie vnútornej bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o posilnenie vzťahov medzi bezpečnosťou, slobodou a súkromím a spoluprácou a solidaritou medzi členskými štátmi;
 2. zdôrazňuje, že sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť sú neoddeliteľné ciele a oblasti činnosti vzhľadom na to, že „sloboda stráca veľa zo svojho významu, ak sa nedá využívať v bezpečnom prostredí a s plnou podporou justičného systému, ktorému môžu všetci občania a obyvatelia Únie dôverovať“;
 3. je presvedčený, že vykonávanie Charty základných práv EÚ musí byť základom každej plnohodnotnej stratégie vnútornej bezpečnosti; pripomína, že na dosiahnutie slobody a spravodlivosti sa bezpečnosť musí vždy vykonávať v súlade so zásadami právneho štátu a základnými právami;
 4. berie na vedomie pokrok, ktorý dosiahli členské štáty a Komisia v súvislosti s cyklom politik EÚ, s cieľom vykonávať všeobecné strategické ciele prostredníctvom opatrení založených na medzivládnej spolupráci na operačnej úrovni; je však presvedčený, že je nevyhnutné jasné rozdelenie úloh medzi EÚ a členské štáty, že Parlament musí byť súčasťou tohto procesu a že v roku 2013 by sa malo uskutočniť podrobné hodnotenie cyklu politik;
 5. pripomína, že právomoci v oblasti bezpečnostnej politiky sú rozdelené medzi EÚ a členské štáty a že je to oblasť, v ktorej sa musí dodržiavať zásada subsidiarity, a domnieva sa, že rámec ISS by prostredníctvom komplexného a uceleného prístupu mohol byť prínosom k úsiliu všetkých inštitúcií EÚ a ostatných členských štátov v tejto oblasti;
 6. domnieva sa, že dôležitým predpokladom účinnej ISS je komplexná celoeurópska analýza hrozieb vyžadujúca riešenie, ktorá by bola založená na dôkazoch a poznatkoch, a vyjadruje znepokojenie nad tým, že takáto analýza v rámci celej EÚ v súčasnosti stále chýba; zdôrazňuje potrebu ďalšieho úsilia na zlepšenie súdržnosti informácií a údajov, na ktorých sú založené hodnotenia hrozieb, ktoré uskutočnili orgány EÚ, vrátane ďalšieho úsilia na zaistenie transparentnosti v súvislosti s použitými metódami⁶;
 7. pripomína, že Parlament je teraz plnohodnotným inštitucionálnym subjektom v oblasti bezpečnostných politik, a preto je oprávnený aktívne sa zúčastňovať na určovaní základných prvkov a priorít ISS a modelu bezpečnosti EÚ a na hodnotení týchto nástrojov aj prostredníctvom pravidelnej kontroly vykonávania ISS, ktorú spoločne uskutočňujú Európsky parlament, národné parlamenty a Rada v súlade s článkami 70 a 71 ZFEÚ a s článkom 6 ods. 2 rozhodnutia Rady o zriadení výboru COSI;

⁶ V tejto súvislosti pozri štúdiu, ktorej autormi sú A Scherrer, J Jeandesboz a E-P Guittet, s názvom Vypracovanie stratégie vnútornej bezpečnosti EÚ, boj proti terorizmu a organizovanému zločinu, Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, oddelenie C (práva občanov a ústavné záležitosti), 2011.

8. schvaľuje v tejto súvislosti a na základe existujúcej spolupráce medzi Európskym parlamentom a parlamentmi členských štátov plán cyklu parlamentných politík – ktorý sa nakoniec musí okrem iného prispôbiť výročným správam Komisie v tejto oblasti – zakončený výročnou správou Parlamentu o súčasnom stave stratégie ISS;
9. domnieva sa, že ISS by sa mala pozornejšie zamerať na neoddeliteľné spojenie medzi vnútorným a vonkajším rozmerom bezpečnosti a že v oboch týchto rozmeroch by inštitúcie a agentúry EÚ, ktoré pôsobia v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, mali vykonávať svoje úlohy v plnom súlade s právom EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby hodnotili aj vplyv stratégie vnútornej bezpečnosti na stratégiu vonkajšej bezpečnosti EÚ vrátane zohľadnenia záväzkov týkajúcich sa základných práv;
10. berie na vedomie vymedzenie piatich kľúčových oblastí, pre ktoré boli navrhnuté rôzne konkrétne opatrenia na úrovni EÚ a členských štátov; domnieva sa, že tieto ciele nie sú dostatočné a že poradie priorít mohlo mať lepšiu štruktúru; poznamenáva, že kým boj proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti je a musí zostať kľúčovou prioritou, nezdá sa byť plne oprávnený ani vhodný na prijímanie opatrení v oblastiach, ako sú katastrofy spôsobené človekom a presadzovanie práv duševného vlastníctva v rámci stratégie ISS;
11. domnieva sa, že organizovaná trestná činnosť vo všetkých jej formách predstavuje skutočné ohrozenie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre občanov EÚ, a vyzýva Komisiu a Radu, aby jej aj naďalej venovali prioritnú pozornosť podľa odporúčaní uvedených v jeho uznesení z 25. októbra 2011 o organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii, na základe osobitných údajov a informácií o existujúcej spolupráci medzi EÚ a členskými štátmi v boji proti mafii, praniu špinavých peňazí a ostatným formám organizovanej trestnej činnosti;
12. domnieva sa, že ďalšiu prioritu by mal mať boj proti environmentálnej, hospodárskej a podnikovej trestnej činnosti, ktorej vplyv je mimoriadne škodlivý pre životné podmienky občanov EÚ, a to najmä v čase krízy;
13. opätovne zdôrazňuje, že pre správnu stratégiu ISS je veľmi dôležité posilnenie policajnej a justičnej spolupráce v rámci EÚ, ktorá musí zahŕňať príslušné orgány v členských štátoch, ako aj inštitúcie a agentúry EÚ, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby to zaradili medzi priority ISS;
14. v tejto súvislosti je sklamaný, že stratégii ISS stále chýba primeraný „rozmer spravodlivosti“, a domnieva sa, že na stanovenie súboru priorít v oblasti justičnej spolupráce treba hľadiť v rámci úzkeho prepojenia medzi všetkými rozmermi priestoru zakotveného v hlave V ZFEÚ, a to priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;
15. zdôrazňuje, že boj proti terorizmu je prioritou stratégie ISS a jeho ciele a nástroje sa musia správne zhodnotiť, ako sa uvádza v uznesení Parlamentu zo 14. decembra o politike EÚ v oblasti boja proti terorizmu: hlavné úspechy a budúce výzvy; zdôrazňuje, že sa naďalej musí uprednostňovať politika prevencie a ochrany spolu so stíhaním a reakciou; poznamenáva, že v tejto súvislosti je potrebné klásť väčší dôraz na cielené presadzovanie práva a že sú potrebné činnosti založené na spravodajských informáciách;

16. považuje prevenciu násilnej radikalizácie za dôležitú oblasť činnosti stratégie ISS, žiada však Komisiu a členské štáty, aby opakovane zhodnotili charakter a úroveň tejto hrozby aj na základe nedávnych udalostí, ktoré boli prejavom zvýšeného násilného politického radikalizmu konkrétne zameraného na hodnoty rovnosti a nediskriminácie, na ktorých je založená EÚ;
17. víta zameranie sa na bezpečnosť hraníc v rámci stratégie ISS, domnieva sa však, že riadenie hraníc a mobilita ľudí nie sú iba otázkami týkajúcimi sa bezpečnosti, ale aj kľúčovými prvkami širšej politickej stratégie zahŕňajúcimi nielen rozmer bezpečnosti, ale tiež – čo je dôležitejšie – politiku v oblasti prisťahovalectva, azylu, rozvoja a zamestnanosti na úrovni EÚ;
18. domnieva sa preto, že v stratégii ISS by sa mala ďalej odrážať vízia Štokholmského programu, a považuje za vhodné uskutočniť do konca roku 2013 strednodobé parlamentné preskúmanie Štokholmského programu s cieľom zhodnotiť jeho strategické, legislatívne a finančné priority; zároveň sa domnieva, že je potrebné doplnkové hodnotenie z hľadiska príslušných európskych agentúr, ktoré sa v súčasnosti „lisabonizujú“ (Europol, Eurojust a Európska justičná sieť), spolu s ostatnými agentúrami a orgánmi;
19. pripomína, že spracovanie a zbieranie údajov v súvislosti so stratégiou ISS musí byť vždy v súlade s príslušnými zásadami EÚ týkajúcimi sa ochrany údajov, najmä so zásadou potreby, proporcionality a zákonnosti, a s príslušnými právnymi predpismi EÚ v tejto oblasti;
20. v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje potrebu riadneho demokratického dohľadu nad agentúrami pre priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti s cieľom zabrániť riziku zotierania hranice „medzi politickým poradenstvom a skutočnou tvorbou politiky“⁷ v súvislosti s agentúrami pre priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;
21. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a národným parlamentom.

⁷ Pozri štúdiu, ktorej autormi sú M. Busuioc a D. Curtin, s názvom Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ, cyklus politik EÚ a úloha agentúr pre priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti: prísluby, riziká a predpoklady, Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, oddelenie C (práva občanov a ústavné záležitosti), s. 7.